

E-book

omega

Uzávierka roka a kontrola
účtovníctva v OMEGE

Uzávierka roka a kontrola účtovníctva v OMEGE

Autor publikácie: Ing. Eva Vojteková

Uzávierka vydania publikácie: 15. december 2023

© KROS, a. s.

Rudnaya 21, 010 01 Žilina

www.kros.sk

Pripomienky k tejto publikácii posielajte na adresu: omega@kros.sk

Informácie v publikácii sú spracované k právnemu stavu platnému ku dňu jej publikovania. Prípadné zmeny legislatívy sú vždy zapracované po ich schválení do programu. Preto odporúčame mať vždy platný Balík podpory, aby ste mali možnosť nainštalovať si najnovšiu verziu programu so všetkými aktualizáciami a novinkami. E-book bol spracovaný vo verzii programu OMEGA 26.70.

Uzávierka roka

Účtovná jednotka pred ukončením účtovného obdobia vykonáva viacero činností a kontrolných prác, ktoré zabezpečujú verný a pravdivý obraz o skutočnostiach účtovnej závierky. Povinnosť zostavenia účtovnej závierky vyplýva zo [zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve](#). Zahŕňa to najmä tieto činnosti:

KONTROLA ÚČTOVNÍCTVA PRED UZAVRETÍM ÚČTOVNÉHO ROKA	Kontrola bilančnej kontinuity
	Kontrola účtov, ktoré nesmú mať na konci účtovného obdobia zostatok
	Tvorba analytickej evidencie
	Nevyfakturované dodávky
	Náklady uznané za daňové výdavky až po zaplatení
	Preúčtovanie časti dlhodobých pohľadávok a záväzkov na krátkodobé
	Tvorba a zaúčtovanie opravných položiek a rezerv
	Prepočet majetku a záväzkov v cudzej mene ku dňu zostavenia účtovnej závierky
	Kontrola časového rozlíšenia nákladov a výnosov
	Doúčtovanie ostatných účtovných prípadov bežného roka
INVENTARIZÁCIA ÚČTOVNÍCTVA	Inventarizácia majetku a záväzkov
	Zaúčtovanie inventarizačných rozdielov
	Zostavenie inventarizačného zápisu
	Odsúhlasenie pohľadávok a záväzkov s obchodnými partnermi
UZATVORENIE ÚČTOVNÍCTVA	Uzávierka účtovníctva
	Závierka účtovníctva
	Prechod do nového roka

Programová kontrola

Pred uzatváraním účtovného roka odporúčame v programe OMEGA najskôr spustiť kontrolu, ktorá dokáže nájsť a v mnohých prípadoch aj automaticky opraviť rôzne druhy chýb. Kontrolu spustíme cez menu **Firma – Kontrola**. Po potvrdení tlačidla **Nová kontrola** sa zobrazí formulár, kde vyberieme obdobie, ktoré chceme kontrolovať a jednotlivé okruhy kontroly. Následne spustíme kontrolu.

Po ukončení kontroly sa v tabuľke zobrazia jednotlivé chyby. Nová kontrola vymaže zoznam chýb vytvorený predchádzajúcou kontrolou, čo zabezpečí, že v tabuľke budú iba výsledky poslednej kontroly. Závažnosť chýb je farebne odlišená nasledovne:

- **Podozrenie na chybu (zelená chyba)** – podozrenie na chybu nemusí byť chybou, pokiaľ je uvedená hodnota alebo nastavenie zadané úmyselne. Odporúčame ich však skontrolovať, pretože v mnohých prípadoch odhalia napr. preklep pri zadávaní dátumu.
- **Bežná chyba (modrá)** – zobrazuje sa napr. pri nesprávnom alebo preskočenom číslovaní dokladov. Bežné chyby nemajú zásadný vplyv na funkčnosť programu, môžu však skresliť výsledky účtovníctva alebo skladu, či spôsobiť zablokovanie niektorých funkcií programu. Tieto chyby odporúčame skontrolovať a odstrániť pri uzávierkových operáciách pri prechode do ďalšieho roka.
- **Závažná chyba (červená)** – chybu je nutné odstrániť vzhľadom na to, že môže spôsobiť nesprávne účtovné zostatky, napr. pri porušenej podvojnosti účtovania, mínusovom stave na sklade a pod.. Závažná chyba nedovolí ani vykonať uzávierku DPH či skladu.

Po kontrole program ponúkne možnosť automatickej opravy všetkých automaticky opraviteľných chýb. Túto voľbu odporúčame využívať po každej kontrole. Zapnutím voľby **Podrobnosti o chybe** v záložke **Info** sa zobrazí formulár, v ktorom sú podrobnosti o danej chybe a aj tip, ako chybu odstrániť.

Kontrola - Uzavierka roka, s.r.o. (2023)

Označené
 1. Označené
 2. Neoznačené
 3. Všetko

Hľadaj **Info** Uprdni Funkcie

Podrobnosti o chybe
 Protokol o oprave chýb

Kontrola spustená naposledy : 31.10.2023 15:00:18

Po čísl	O Z	Kód čísel.	Číslo dokladu	Názov, text	Meno stĺpca	Miesto chyby	Text chyby
1		DF	3020230001	KROS a.s.		EUD	Doklad nie je správne zaúčtovaný...
2		DF	3020230003	KROS a.s.	C000_ID	EUD	Základ dane a príslušná daň na do...
3		DF	3020230002	Chybné číslo dokladu	C030_CisloInterne	EUD	Chybné číslo dokladu.

Podrobnosti o chybe

Popis chyby: Základ dane a príslušná daň na doklade smerujú do rôznych oddielov KV DPH. Prípadne k zaevidovanému základu dane chýba účtovný zápis pre príslušnú daň a naopak.

Ako sa prejavuje: Kontrolný výkaz DPH môže byť nesprávny.

Postup opravy: V menu Evidencia – Účtovné doklady vyhľadajte doklad a kliknite na tlačidlo Oprav. V účtovnej časti dokladu opravte pole Oddiel KV DPH na položke tak, aby základ dane a príslušná daň smerovali do rovnakého oddielu KV DPH. V prípade, že chýba účtovný zápis pre daň alebo základ dane, doplňte ho tlačidlom Pridaj alebo Kópia.

Tip: Nastavte sa na chybu v tabuľke. Dvojklikom sa dostanete priamo do dokladu a môžete tento doklad opraviť.

Nová kontrola Oprav chybu Vymaž Tlač > **Nevykazovať** Vykazovať

Ak chyba, ktorú program našiel, z nášho pohľadu nie je chybou (sme si istí, že je to správne zaúčtované), môžeme tento záznam kontroly označiť ako **nevykazovaný** pomocou tlačidla **Nevykazovať**.

Preúčtovanie časti dlhodobých pohľadávok a záväzkov na krátkodobé

Pri pohľadávkach a záväzkoch, ktoré boli prvotne zaúčtované na účtoch dlhodobých pohľadávok a záväzkov, musí účtovná jednotka posúdiť ich zostatkovú dobu splatnosti ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Časť dlhodobého záväzku a časť dlhodobej pohľadávky, ktorých splatnosť nie je dlhšia ako jeden rok odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa vykazuje v súvahe ako krátkodobý záväzok alebo krátkodobá pohľadávka.

Účtovná jednotka má splátkový kalendár k lízingu na obdobie marec 2023 – apríl 2027. K 31. 12. 2023 preúčtujeme časť záväzku prislúchajúcu na obdobie január 2024 až december 2024 na krátkodobú.

Dátum	Doklad	Text	MD	DAL
31. 12. 2023	ID	Preúčtovanie časti dlhodobého záväzku na krátkodobý	474	379

Dlhodobá časť záväzku zostane na obdobie január 2025 – apríl 2027.

Krátkodobú časť záväzkov môžeme preúčtovať aj na samostatnú analytiku účtu 474, ktorú si vytvoríme pre tento účel. V účtovom rozvrhu si účet nasmerujeme do správneho riadku súvahy.

Tvorba a zúčtovanie rezerv

Rezervy predstavujú budúce záväzky s neurčitým časovým vymedzením alebo neurčitou výškou, avšak so známym účelom ich použitia. Tvoria sa na základe opatrnosti na riziká a straty. Rezerva je záväzok predstavujúci existujúcu povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí a je pravdepodobné, že v budúcnosti opäť nastane zníženie ekonomického úžitku účtovnej jednotky.

V prípade záväzku s určitým časovým vymedzením a určitou výškou sa neúčtuje na účte rezervy, ale na príslušnom účte záväzku.

Zásady pre tvorbu, použitie a zúčtovanie rezerv upravujú postupy účtovania a zákon o účtovníctve.

Rezervy účtujeme pomocou interných dokladov. Súčasťou interných dokladov je doklad o dôvode a výpočte rezervy, prípadne odkaz na iný doklad, ktorý preukazuje dôvod a výšku.

Časové hľadisko rezerv

Krátkodobé rezervy (predpokladaná doba vyrovnania pri vzniku najviac 1 rok)
• 323 - Krátkodobé rezervy

Dlhodobé rezervy (predpokladaná doba vyrovnania pri vzniku viac ako 1 rok)
• 451 - Rezervy zákonné
• 459 - Ostatné rezervy

Rezerva sa tvorí vždy na konkrétny účel, ktorý musí byť stanovený v internej smernici spoločnosti. Rezervu môžeme použiť len na účel, na ktorý bola vytvorená. Výška sa určuje odhadom, pričom **vychádzame z predchádzajúcich skúseností** a rozpočtov. Spôsob tvorby, výpočet a použitie uvádzame v internej smernici.

Účtovné hľadisko

Na čo všetko môžeme vytvárať rezervu nám ustanovuje [§ 19 ods. 7 Postupov účtovania PÚ](#). Vytvárame ich napríklad na:

- náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia,
- reklamácie a záručné opravy,
- odstránenie odpadov a obalov,
- demoláciu budov,
- odstupné,
- nevyčerpané dovolenky, vrátane sociálneho poistenia,
- odmeny členom dozornej rady a iných orgánov spoločnosti,
- nevyfakturované dodávky a služby (nie je u nich známa suma),
- bonusy, skontá, rabaty a pod., ktoré sa týkajú výrobkov, tovaru a služieb predaných pred ukončením vykazovaného účtovného obdobia,
- náklady na zostavenie, overenie a zverejnenie účtovnej závierky, náklady na zostavenie daňového priznania za vykazované účtovné obdobie a pod..
- pokuty, penále,
- prebiehajúce a hroziace súdne spory,
- vyplácanie prémieí a odmien,
- provízie obchodným zástupcom...

Daňové hľadisko

Vytvorené rezervy priamo/nepriamo zvyšujú náklady a vplývajú na výsledok hospodárenia účtovnej jednotky. Pri určení základu dane ich preto posudzujeme aj z daňového hľadiska. Za daňový výdavok uznávame len **tvorbu rezerv, ktoré sú ustanovené v zákone o dani z príjmov**. Z daňového hľadiska členíme rezervy na:

- **záonné daňové**, ich tvorba je daňovým výdavkom (tvorené podľa [§ 20 ods. 9](#) zákona o dani z príjmov),
 - **rezervy na nevyčerpané dovolenky vrátane poistného a príspevkov**, ktoré je povinný platiť zamestnávateľ za zamestnanca,
 - **rezerva na mzdu pri uplatňovaní konta pracovného času** vrátane poistného a príspevkov, ktoré je povinný platiť zamestnávateľ za zamestnancov,
 - **iné špecifické rezervy** tvorené napr. v súlade so zákonom o obchodovaní s emisnými kvótami, so zákonom o lesoch, so zákonom o odpadoch (prevádzkovatelia skládok), atď.
- **ostatné nedaňové**, ich tvorba nie je daňovým výdavkom (tvorené podľa účtovných a interných predpisov). V daňovom priznaní k dani z príjmov PO (ďalej DPPO) upravíme následne základ dane cez položky zvyšujúce výsledok hospodárenia.

Rezervy, ktoré účtovné jednotky najčastejšie tvoria:

- reklamácie a záručné opravy,
- odstránenie odpadov a obalov,
- nevyčerpané dovolenky, vrátane sociálneho poistenia,
- odstupné,

- odmeny členom dozornej rady a iných orgánov spoločnosti,
- bonusy, skontá, rabaty, ktoré sa týkajú výrobkov, tovaru a služieb predaných pred ukončením vykazovaného účtovného obdobia,
- pokuty a penále,
- prebiehajúce a hroziace súdne spory,
- vyplácanie prémieí a odmien,
- vyplácanie odchodného, zamestnanecké pôžitky,
- provízie obchodným zástupcom.

Príklady účtovania tvorby, čerpania a zrušenia vybraných rezerv:

Účtovná jednotka k 31. 12. 2023 tvorí rezervu na nevyčerpané dovolenky vo výške 1 800 eur, na sociálne a zdravotné poistenie spolu vo výške 749 eur. V roku 2024 bolo skutočné čerpanie rezervy na dovolenku vo výške 1 600 eur, sociálne a zdravotné poistenie vo výške 640 eur.

Dátum	Účtovný prípad	Suma	Doklad	MD	DAL
2023	Tvorba rezervy na nevyčerpané dovolenky				
	<ul style="list-style-type: none"> • mzdové náklady 1 800 • SP a ZP zamestnávateľa 749 		ID ID	521 524	323 323
2024	Náhrada mzdy za dovolenku za rok 2023 – čerpanie				
	<ul style="list-style-type: none"> • mzdové náklady 1 600 • SP a ZP zamestnávateľa 640 		ID ID	323 323	331 336
2024	Zrušenie nespotrebovanej rezervy				
	<ul style="list-style-type: none"> • mzdové náklady 200 • SP a ZP zamestnávateľa 109 		ID ID	323 323	521 524

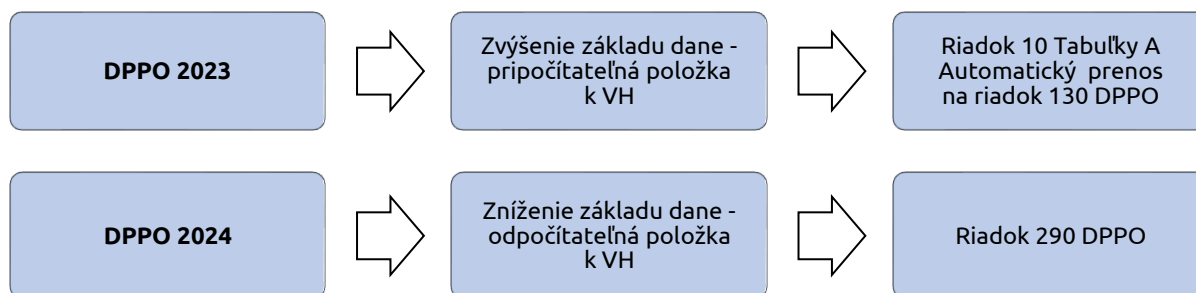
V DPPO 2023 nedochádza k žiadnej **úprave základu dane**, pretože rezerva na nevyčerpané dovolenky vrátane poistného a príspevkov, ktoré platí zamestnávateľ za zamestnanca, zaúčtovaná v účtovníctve je **plne daňovým výdavkom**.

Účtovná jednotka má povinnosť overovať účtovnú závierku audítorom. Cena za audítorské služby je stanovená v uzatvorenej zmluve, kde sa cena odvíja od počtu účtovných dokladov. Audítorská spoločnosť za overenie účtovnej závierky v roku 2022 vyfakturovala služby vo výške 2 800 eur s DPH. Keďže v roku 2023 mala účtovná jednotka vyšší počet dokladov v porovnaní s rokom 2022, rozhodla sa k 31. 12. 2023 vytvoriť rezervu vo výške 2 500 eur. V roku 2024 audítorská spoločnosť vyfakturovala služby vo výške 3 360 eur s DPH.

Rok	Účtovný prípad	Suma	Doklad	MD	DAL
2023	Tvorba rezervy na audítorské práce	2 500	ID	518	323
2024	Faktúra za audítorské služby:				
	<ul style="list-style-type: none"> • hodnota audítorskej služby – čerpanie rezervy 2 500 • hodnota audítorskej služby – doúčtovanie 300 • DPH 560 		DF	323 518 343	321 321 321

Nakoľko nie je rezerva na overenie účtovnej závierky náš **daňový výdavok**, je potrebné v DPPO **upraviť základe dane** práve o hodnotu rezervy, tzn. vo výške 3 500 eur.

Tvorba a zúčtovanie opravných položiek

Opravné položky vytvára účtovná jednotka na konci účtovného obdobia pri prechodnom znížení hodnoty majetku oproti oceneniu v účtovníctve. Ak následne pominú dôvody zníženia hodnoty alebo sa zmení výška (napr. vyradenie majetku), opravné položky sa zúčtujú.

Opravné položky vytvárame k :

- dlhodobému majetku,
- zásobám,
- krátkodobému finančnému majetku,
- pohľadávkam.

Uznaným **daňovým výdavkom** je tvorba opravných položiek vymedzených v [§ 20 ods. 2](#) zákona o dani z príjmov:

- k nadobudnutému majetku,
- k nepremľčaným rizikovým pohľadávkam,
- k pohľadávkam voči dlžníkom v konkurznom konaní, reštrukturalizačnom konaní a pohľadávkam voči dlžníkom, ktorým bol súdom určený splátkový kalendár,
- k nepremľčaným pohľadávkam, ktoré tvoria banky a pobočky zahraničných bánk a Exportno-importná banka Slovenskej republiky,
- k nepremľčaným pohľadávkam z poistenia v prípade zániku poistenia, ktoré tvoria poisťovne a pobočky zahraničných poisťovní (zaistovne a pobočky zahraničných zaistovní),
- k nepremľčaným pohľadávkam voči osobám v rezolučnom konaní podľa osobitného predpisu,
- k nepremľčaným rizikovým pohľadávkam u mikrodaňovníka.

Tvorbu opravných položiek účtujeme na ľarchu účtu **547 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam** súvzťažne v prospech účtu **391 – Opravné položky k pohľadávkam**.

Nie všetky opravné položky k nepremľčaným rizikovým pohľadávkam môžeme považovať za daňové výdavky:

- **daňovo uznať** môžeme len tie, ktoré sme si pri vzniku zaúčtovali do zdaniteľných príjmov (výnosov),
- **daňovo nemôžu byť uznané** opravné položky napr. z titulu úverov a pôžičiek, poskytnutých záloh a k pohľadávkam, ktoré vieme započítať s inými splatnými záväzkami partnera. Zápočet má prednosť.